

SPRAWOZDANIE

(LATA 2015 – 2016)

Z REALIZACJI

„POWIATOWEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI POWIATU LIDZBARSKIEGO NA LATA 2013 – 2016”

Informację przygotowali
Pracownicy Wydziału
Oświaty, Kultury i Promocji.

Zgodnie z art. 87 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 162, poz.1568 z późn. zm.) Rada Powiatu Lidzbarskiego Uchwałą Nr OR.0007.213.2013 z dnia 29 sierpnia 2013 r. przyjęła „**Powiatowy Program Opieki nad Zabytkami Powiatu Lidzbarskiego na lata 2013 – 2016**”.

Celem opracowania wyżej wymienionego programu jest określenie zasadniczych kierunków działań inicjowanych przez władze powiatu w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego występującego w jego granicach administracyjnych, zgodnie z przepisami z wyżej cytowanej ustawy.

Działania podjęte w ramach programu mają przed wszystkim na celu promocję powiatu i jego dziedzictwa kulturowego, jak również edukację dotyczącą opieki nad zabytkami połączoną z wydarzeniami o charakterze historycznym.

Przepisy ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, a konkretnie art. 87 ust. 5 obligują do sporządzenia sprawozdania z realizacji celów sformułowanych w wyżej cytowanym programie. Takie sprawozdanie sporządza się co 2 lata od przyjęcia programu i przedstawia Radzie Powiatu Lidzbarskiego.

Poniżej przedstawię działania, które zostały sformułowane w programie oraz zrealizowane przez powiat **w latach 2015 – 2016**.

1. Umieszczenie na obiekcie zabytkowym nieruchomym wpisanym do rejestru zabytków znaku informującego o tym, iż obiekt ten podlega ochronie.

Pan Starosta w uzgodnieniu z Burmistrzami i Wójtami ustalił listę obiektów do oznakowania na zabytkach nieruchomych wpisanych do rejestru z poszczególnych gmin wchodzących w skład Powiatu Lidzbarskiego.

Następnie działając na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, przedstawił Warmińsko – Mazurskiemu Konserwatorowi Zabytków wykaz zabytków z Powiatu Lidzbarskiego, na których proponuje umieszczenie znaku informującego o tym, że zabytek podlega ochronie.

Warmińsko – Mazurski Konserwator Zabytków zaakceptował listę zabytków zlokalizowanych na terenie Powiatu Lidzbarskiego do oznakowania.

Pan Starosta w związku z powyższym przekazał:

- 1) 13 tabliczek – Gminie Orneta;
- 2) 9 tabliczek – Gminie Lubomino;
- 3) 8 tabliczek – Gminie Kiwity

- 4) 7 tabliczek – Gminie miejskiej Lidzbark Warmiński;
- 5) 13 tabliczek – Gminie wiejskiej Lidzbark Warmiński.

Zgodnie z wykazem powyższe gminy umieściły na swoich obiektach zabytkowych znak informacyjny, iż podlegają one ochronie prawnej.

Zaznaczyć należy, że forma graficzna znaku została wykonana zgodnie z rozporządzeniem ministra Kultury z dnia 9 lutego 2004 r. w sprawie wzoru znaku informacyjnego umieszczanego na zabytkach nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków (Dz. U. Nr 30, poz. 259).

2. Współpraca z organami samorządowymi oraz organizacjami pozarządowymi działającymi w sektorze ochrony dziedzictwa kulturowego w zakresie:

- **w sprawie organizacji konkursów poszerzających wiedzę uczniów na temat idei propagujących walory Powiatu Lidzbarskiego w zakresie dziedzictwa kulturowego i jego ochrony:**

Konkursy zrealizowane z wyżej wymienionej tematyki przez szkoły i placówki, dla których organem prowadzącym jest Powiat Lidzbarski (lata 2015-2016):

L.p	Nazwa konkursu	Liczba uczestników	Krótką charakterystyka oraz cel konkursu	Szkoła/placówka
1	Ogólnopolski Konkurs im. Ireny Kwinto „ <i>Życie bajką jest</i> ”	1395	Celem konkursu jest zapoznanie z twórczością regionalnej bajkopisarzki Ireny Kwinto. Zachęcenie dzieci i młodzieży do poznania warmińskich legend i baśni, rozwijanie uzdolnień literackich i plastycznych, a także artystycznej wyobraźni. Konkurs wyrabia poczucie przynależności do małej ojczyzny jaką jest Warmia. Promocja regionu i powiatu.	Młodzieżowy Dom Kultury im. Ireny Kwinto w Lidzbarku Warmińskim
2	Ogólnopolski Konkurs Plastyczny	1964	Celem konkursu jest rozwijanie umiejętności plastycznych, wyłanianie	Młodzieżowy Dom Kultury im. Ireny Kwinto

	„Moje miasto – moja miejscowość”		młodych talentów. Zwrócenie uwagi dzieci i młodzieży na miasto i okolicę, w której mieszkają. Propagowanie walorów najwykleszych miejsc powiatu.	w Lidzbarku Warmińskim
3.	Powiatowy Konkurs Wiedzy o Napoleonie	35	Rozpowszechnianie wiedzy na temat epoki napoleońskiej, kampaniach Napoleona i jego działań na terenie Warmii.	Zespół Szkół Ogólnokształcących im. Kazimierza Jagiellończyka w Lidzbarku Warmińskim Zespół Szkół Ogólnokształcących w Ornece
4.	Ogólnopolski Konkurs Historyczny „Krag”	30	Konkurs mający na celu propagowanie wiedzy historycznej, składających się testu wiedzy o historii Polski i regionu.	Zespół Szkół Ogólnokształcących w Ornece
5.	Olimpiada Historyczna	2	Olimpiada na temat historii Polski i regionu.	Zespół Szkół Ogólnokształcących w Ornece
6.	Zamki gotyckie	8	Celem konkursu jest poszerzenie wiedzy na temat historii i zabytków regionu.	Zespół Szkół Ogólnokształcących w Ornece
7.	Konkurs Wiedzy o Warmii	22	Celem konkursu jest zapoznanie z historią i zainteresowanie uczniów architekturą regionu.	Zespół Szkół Zawodowych CKU im. Stanisława Staszica w Ornece
8.	Przyroda Powiatu Lidzbarskiego w obiektywie	18	Powiatowy ekologiczny konkurs fotograficzny. Celem konkursu jest zainteresowanie uczniów przyrodą powiatu, propagowanie wartości przyrodniczych i krajobrazowych w powiecie.	Zespół Szkół i Placówek Oświatowych w Lidzbarku Warmińskim Zespół Szkół Zawodowych CKU im. Stanisława Staszica w Ornece
9.	„Woda – człowiek – środowisko”	8	Powiatowy konkurs fotograficzny. Celem konkursu jest promowanie walorów przyrodniczych powiatu, zainteresowanie własnym	Zespół Szkół i Placówek Oświatowych w Lidzbarku Warmińskim

			środowiskiem, dostrzeganie jego piękna i specyfiki.	
10.	Międzyszkolny Konkurs Gastronomiczny „Ugotuj sobie sukces”	11	Upowszechnianie dziedzictwa kulinarnego, kuchni regionalnej. Promocja Powiatu Lidzbarskiego.	Zespół Szkół i Placówek Oświatowych w Lidzbarku Warmińskim
11.	„Atrakcje turystyczne Warmii”	100	Przedstawienie walorów przyrodniczych i turystycznych miasta, powiatu, regionu.	Zespół Szkół Zawodowych im. Stanisława Staszica w Lidzbarku Warmińskim
12.	Wojewódzki Konkurs „Moja okolica – śladami zabytków”	30	Fotografia miejsc. Celem jest uwrażliwienie na piękno otaczającego świata z wykorzystaniem najnowszej technologii aparatu fotograficznego w telefonie komórkowym.	Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Lidzbarku Warmińskim
13.	Wojewódzki „Świat w oczach tęczy”	30	Konkurs fotograficzny. Propagowanie ciekawych obiektów znajdujących się na terenie powiatu poprzez wykorzystanie telefonu komórkowego.	Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Lidzbarku Warmińskim
14.	Niebo Mikołaja Kopernika	80	Konkurs wiedzy o Mikołaju Koperniku związany propagowaniem zainteresowań o kosmosie i życiu słynnego astronoma.	Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy im. Marii Grzegorzewskiej w Lidzbarku Warmińskim
15.	Sprzątanie Warmii i Mazur	30	Konkurs plastyczny na plakat propagujący ekologię. Poszerzenie wiedzy o regionie.	Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy im. Marii Grzegorzewskiej w Lidzbarku Warmińskim

Zarząd Powiatu Lidzbarskiego dla organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w § 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie ogłasza Otwarte Konkursy Ofert na realizację zadań publicznych powiatu m.in. na organizację imprez w dziedzinie kultury.

Organizacje pozarządowe, które składają swoje oferty z zakresu kultury propagują walory naszego powiatu w zakresie dziedzictwa kulturowego. Organizowane są m.in. przedsięwzięcia:

- 1) „Lidzbarskie Wieczory Humoru i Satyry”;
- 2) „Kaziuki Wilnuki”;
- 3) „Powiatowy Festiwal Kultury i Tradycji Warmińskich”;
- 4) „Śladami warmińskich tajemnic”;
- 5) „Regionalny Koncert Szewczenkowski”
- 6) „Kulturalne czwartki w Lidzbarskim Zamku”

➤ **podejmowanie działań mających na celu upowszechnienie wiedzy na temat historii regionu:**

Rozpowszechnianie wiedzy na temat historii regionu odbywa się w ramach zajęć lekcyjnych z historii, języka polskiego i wiedzy o kulturze oraz wycieczek między innymi do:

- 1) Muzeum Warmińskiego (Zamek Biskupów Warmińskich);
- 2) Stoczek Klasztornego –zwiedzanie Izby Pamięci kard. Stefana Wyszyńskiego i poznanie historii Sanktuarium;
- 3) Muzeum Przyrody w Olsztynie;
- 4) Leśnego Arboretum Warmii i Mazur w Kudypach.

Uczniowie biorą udział w corocznych konferencjach z cyklu Dni Dziedzictwa Warmii, w wycieczkach pieszych i rowerowych do miejsc historycznych, poznając walory naszego powiatu regionu.

Młodzież uczestniczy w zajęciach w Oranżerii Kultury oraz w konkursach propagujących historię i walory naszego powiatu i regionu.

3. Upowszechnianie wiedzy o zasobach kulturowych powiatu oraz jego walorach turystycznych na stronie internetowej powiatu oraz innych dostępnych środkach masowego przekazu:

Na stronie internetowej naszego Powiatu Lidzbarskiego www.powiatlidzbarski.pl w zakładce „**Turystyka**” znajduje się opis naszego powiatu oraz przedstawione są informacje na temat m.in.:

- **bazy turystycznej** – wymienione hotele i restauracje oraz bary, z których turysta może skorzystać podczas zwiedzania naszego powiatu;
- **agroturystyki** – wymienione gospodarstwa agroturystyczne funkcjonujące w naszym powiecie;
- **ścieżki rowerowej** – pokazana prezentacja, opis ścieżki oraz zdjęcia;
- **zabytków** – ukazane zabytki wraz z zdjęciami i informacjami, gdzie warto podziwiać walory turystyczne naszego powiatu.;
- **kwartalnik** Powiatu Lidzbarskiego.

Oprócz wyżej wymienionych wiadomości, umieszczona została prezentacja powiatu oraz produkcje filmowe o powiecie: „*Powiat Lidzbarski – Przedsiębiorczość, Przyroda, Perspektywy*” również „*Piękno Powiatu Lidzbarskiego*”.

Turysta zwiedzający nasz powiat, może podziwiać walory turystyczne korzystając ze spływu kajakowego. Nasza strona internetowa umożliwia skorzystanie z *Przewodnika – Kajakiem po Łynie*, gdzie opisane są malownicze odcinki, przystanie kajakowe, atrakcje turystyczne, kilometrów spływu oraz szczegółowe mapy.

Bardzo ciekawą atrakcją jest przedstawiona Mapa Turystyczna Fortyfikacji na terenie Nadleśnictwa Orneta – Trójkąt Lidzbarski.

Ostatnio pojawił się także link promujący jeden z najbardziej spektakularnych projektów w Polsce - Wschodni Szlak Rowerowy Green Velo, którego partnerem jest także Powiat Lidzbarski.

Upowszechnianie wiedzy o zasobach kulturowych powiatu oraz jego walorach turystycznych znajduje się również na stronie internetowej *Stowarzyszenia „Dom Warmiński”* (www.domwarminski.pl).

Upowszechnianie wiedzy na temat zamków i wydarzeń z nimi związanych znajduje się na stronie internetowej – Zamki Gotyckie – www.zamkigotyckie.org.pl

- **wydawanie niekomercyjnych niskonakładowych wydawnictw (drukowanych: przewodników, albumów, widokówek, folderów itp. lub wykorzystujących inne techniki zapisu np. płyty CD) popularyzujących wiedzę o zasobach kulturowych powiatu; współpraca z organizacjami działającymi na rzecz promocji regionu w tym zakresie:**

Publikacje:

- 1) Album *„Powiat Lidzbarski – serce Warmii”*, gdzie przedstawione są zdjęcia oraz opis walorów przyrodniczych, zabytkowych, turystycznych naszego powiatu;
- 2) *„Powiat Lidzbarski na weekend”* – 32 stronicowy folder z propozycjami miejsc i zabytków oraz historii wartych poznania. Dodatkowo zawarte zostały również informacje o bazie noclegowej oraz ofercie gastronomicznej;
- 3) *Mapa turystyczna Powiatu Lidzbarskiego* w Skali 1:140 000 z opisem zabytków powiatu, wydanie kieszonkowe;
- 4) w 2015 roku kwartalnik był wydany przez Starostwo Powiatowe Lidzbarku Warmińskiego;
- 5) w 2016 roku kwartalnik *„Więści z Powiatu”* ukazywał się na łamach Gazety Lidzbarskiej.

Podkreślając wybitne walory dziedzictwa kulturowego regionu w 2015 roku została wydana publikacja z okazji Dni Dziedzictwa Warmii pod tytułem *„Lidzbark Warmiński w wieku Oświecenia”*, natomiast w 2016 roku tom *„Warmia w Koronie – wokół drugiego pokoju toruńskiego”*.

Starostwo Powiatowe posiada **aplikację mobilną** Powiat Lidzbarski, która pokaże nam m.in. gdzie najlepiej spędzić czas, jakie czekają na nas atrakcje, gdzie możemy smacznie zjeść lub zregenerować siły. Można ją pobrać ze Sklepu Google Play bezpośrednio z urządzenia mobilnego z systemem operacyjnym android.

Starostwo Powiatowe współpracuje z:

- 1) **Stowarzyszeniem „Dom Warmiński”** – celem stowarzyszenia jest rozwój gospodarki turystycznej Warmii poprzez udostępnianie i popularyzowanie jej dziedzictwa kulturowego, prowadzi działalność wspomagającą rozwój przedsiębiorczości w zakresie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury tradycji na terenie Warmii;
- 2) **Stowarzyszeniem Samorządów Przygranicznych Euroregionu „Łyna – Ława”** – głównym celem stowarzyszenia jest zacieśnienie współpracy regionów przygranicznych Rzeczypospolitej Polskiej i Obwodu

Kaliningradzkiego Federacji Rosyjskiej, wspieranie zadań na rzecz promocji zasobów, podejmowanie działań wspierających rozwój kultury, oświaty i sportu;

- 3) **Związkiem Powiatów Polskich** – ogólnopolskie stowarzyszenie zrzeszające powiaty i miasta na prawach powiatu, którego celem jest m.in. wspieranie idei samorządu terytorialnego, wspieranie inicjatyw na rzecz rozwoju i promocji powiatów;
- 4) **Gazetą Lidzbarską i Telewizją Olsztyn.**

➤ **propagowanie opieki nad cmentarzami:**

Młodzież ze szkół i placówek oświatowych, dla których organem prowadzącym jest Powiat Lidzbarski, co roku bierze czynny udział w porządkowaniu Cmentarza Żołnierzy Radzieckich oraz kwatery żołnierzy brytyjskich na Cmentarzu Jeńców Wojennych z I Wojny Światowej w Markajnach oraz opiekuje się opuszczonymi grobami.

4. Kontynuacja wspierania właścicieli zabytków w realizacji prac remontowych przy zabytkach:

WYKAZ
udzielonych i rozliczonych dotacji w roku 2015
na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku
wpisanym
do rejestru zabytków

Lp.	Nazwa siedziba i adres jednostki organizacyjnej	Zabytek i jego położenie	Zakres prac na które udzielono dotację	Data zawarcia umowy	Wysokość przekazanej dotacji
1.	Parafii Rzymskokatolickiej pod wezwaniem Św. Jana Chrzciciela w Orniecie	ołtarz główny Kościół Rzymskokatolicki ul. Kościelna 3 11-130 Orneta	dofinansowanie konserwacji elementów ołtarza głównego w kościele parafialnym - para aniołków siedzących na baldachimie	22.06.2015 r.	12 500 zł
2.	Parafii Rzymskokatolickiej pod wezwaniem Św. Michała Archanioła w Blankach	Kościół w Blankach 11-106 Kiwity	dofinansowanie badań i dokumentacji konserwatorskiej kościoła parafialnego w Blankach	22.06.2015 r.	2 500 zł
3.	Parafii Prawosławnej pod wezwaniem Św. Ap. Piotra i Pawła w Lidzbarsku	Cerkiew Prawosławna ul. Wysokiej Bramy 2 11-100 Lidzbarsk Warmiński	dofinansowanie konserwacji i renowacji schodów wejściowych do cerkwi prawosławnej	22.06.2015 r.	15 000 zł

	Warmińskim				
4.	Parafii Rzymskokatolickiej pod wezwaniem Św. Katarzyny Aleksandryjskiej w Lubominie	barokowy ołtarz boczny Kościół Rzymskokatolicki ul. Kopernika 19 11-135 Lubomino	dofinansowanie konserwacji i restauracji ołtarza Matki Bożej Niepokalanej w kościele parafialnym	22.06.2015 r.	5 000 zł
5.	Parafii Prawosławnej pod wezwaniem Św. Mikołaja w Ornece	Cerkiew Prawosławna ul. Wojska Polskiego 10 11-130 Orneta	dofinansowanie naprawy części konstrukcji więźby dachowej nawy głównej i uszczelnienie pokrycia dachowego cerkwi	22.06.2015 r.	15 000 zł

WYKAZ

udzielonych i rozliczonych dotacji w roku 2016 na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków

Lp.	Nazwa siedziba i adres jednostki organizacyjnej	Zabytek i jego położenie	Zakres prac na które udzielono dotację	Data zawarcia umowy	Wysokość przekazanej dotacji
1.	Parafii Rzymskokatolickiej pod wezwaniem św. Jana Chrzciciela w Ornece	ołtarz główny kościół parafialny ul. Kościelna 3 11-130 Orneta	dofinansowanie konserwacji elementów ołtarza głównego - głowice kolumn – w kościele parafialnym w Ornece	07.07.2016 r.	10 000 zł
2.	Parafii Rzymskokatolickiej pod wezwaniem św. Rocha i św. Mikołaja w Bażynach	ołtarz główny w kościele parafialnym Bażyny 45 11-130 Orneta	dofinansowanie konserwacji elementów ołtarza głównego - złożonych głowic kolumn - w kościele parafialnym w Bażynach	07.07.2016 r.	5 000 zł
3.	Parafii Rzymskokatolickiej pod wezwaniem św. Ap. Piotra i Pawła w Lidzbarku Warmińskim	organy drewniane w kościele parafialnym ul. Plac Kościelny 1 11-100 Lidzbark Warmiński	dofinansowanie konserwacji biochronnej i wzmocnienie drewnianej, zabytkowej substancji organów w kościele parafialnym w Lidzbarku Warmińskim	07.07.2016 r.	15 000 zł
4.	Parafii Rzymskokatolickiej pod wezwaniem Św. Katarzyny Aleksandryjskiej w Lubominie	barokowy ołtarz boczny kościół parafialny ul. Kopernika 19 11-135 Lubomino	dofinansowanie konserwacji i restauracji ram i uszaków ołtarza Matki Bożej Niepokalanej w kościele parafialnym w Lubominie	07.07.2016 r.	10 000 zł
5.	Parafii Rzymskokatolickiej pod wezwaniem św. Jana Ewangelisty i Matki Boskiej Częstochowskiej w	kościół parafialny Ignalin 12 11-100 Lidzbark Warmiński	dofinansowanie remontu pokrycia dachu hełmu wieży kościoła parafialnego w Ignalinie	07.07.2016 r.	10 000 zł

	Ignalinie				
6.	Parafii Rzymskokatolickiej pod wezwaniem św. Magdaleny w Bieniewie	kościół parafialny Bieniewo 57 11-135 Lubomino	dofinansowanie interwencyjnego remontu dachu kościoła oraz dachów nad wejściem bocznym i zakrystią oraz krycie wież i kopuł blachą miedzianą w kościele parafialnym w Bieniewie	07.07.2016 r.	15 000 zł

5. Kontynuacja organizacji corocznych konferencji naukowych w ramach „Dni Dziedzictwa Warmii” – imprezy promującej i przybliżającej mieszkańcom wybitne walory dziedzictwa regionu:

W 2015 roku odbyła się konferencja *„Lidzbark Warmiński w Wieku Oświecenia”* zorganizowana przez Starostwo Powiatowe w Lidzbarku Warmińskim. Tematy poruszane podczas konferencji:

- 1) „Lidzbark Warmiński w życiu Biskupów Adama Stanisława Grabowskiego i Ignacego Krasickiego”;
- 2) „Przestrzeń miejska Lidzbarka Warmińskiego w XVIII stuleciu”;
- 3) „Rządzący i Rządzeni w Lidzbarku Warmińskim”;
- 4) „Lidzbarskie Ogrody Biskupa Ignacego Krasickiego”.

Natomiast w 2016 roku tytuł konferencji brzmiał: *„Spotkania historią – 550-lecie II pokoju toruńskiego”*. Program konferencji obejmował następujące treści:]

- 1) „Warmia w Koronie – trudne początki wspólnego bytu”;
- 2) „Diecezja Warmińska w czasie podpisania II pokoju toruńskiego”;
- 3) „Ożyciu doczesnym, geopolitycznych wyborach oraz lodach pochówku biskupa warmińskiego Pawła Legendorfa”;
- 4) „Zamek biskupów warmińskich w Lidzbarku Warmińskim w okresie wojny trzynastoletniej 1454-1466”.

Obchodom Dni Dziedzictwa Warmii towarzyszą publikacje będące pokłosiem organizowanych konferencji.

Dziedzictwo kulturowe stanowi dorobek materialny oraz duchowy poprzednich pokoleń, jak również dorobek naszych czasów. Należy pamiętać, że przeszłość jest fundamentem przyszłości.

